

*Шаров Олександр Олегович,
аспірант кафедри педагогіки,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

ГРОМАДЯНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ ІСТОРИЧНИМ МАНІПУЛЯЦІЯМ У МІЖНАРОДНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ

Історична політика є важливим інструментом формування національної ідентичності та міжнародного іміджу держави. В умовах глобальних інформаційних війн історичні наративи все частіше використовуються як засіб впливу, що сприяє як зміцненню міжнародних позицій держави, так і їхньому підриву. Для України, яка стикається з багаторічною гібридною агресією та дезінформаційними компаніями, особливо важливим є розвиток ефективної історичної політики, що базується на достовірних фактах і спрямована на протидію фальсифікаціям. У цьому контексті громадянська компетентність відіграє ключову роль, оскільки дозволяє суспільству критично осмислювати історичні події, розрізняти правдиві та маніпулятивні наративи, а також ефективно реагувати на інформаційні загрози.

Сучасні інформаційні технології значно прискорили процес поширення історичних маніпуляцій. У ситуації, коли пропагандистські повідомлення транслюються через соціальні мережі, мас-медіа та навіть академічні установи, громадяни без належного рівня історичної обізнаності та критичного мислення стають легкою мішенню для дезінформації. Саме тому громадянська компетентність, що включає навички медіаграмотності, історичного аналізу та розуміння міжнародного контексту, є важливим інструментом у боротьбі за інформаційний суверенітет держави.

Одним із ключових аспектів розвитку громадянської компетентності є освіта. Включення курсів з історичної критики, аналізу джерел та інформаційної безпеки в шкільні та університетські програми сприятиме формуванню у молодого покоління стійкості до маніпуляцій. Особливо важливим є вивчення історії України в контексті міжнародних відносин, що дозволяє студентам і школярам усвідомлювати історичні події не лише з внутрішньої перспективи, а й у глобальному вимірі. Крім того, варто активно використовувати сучасні методи навчання, такі як інтерактивні лекції, дискусії, аналіз документальних фільмів та співпраця з істориками й експертами з інформаційної безпеки.

Окрему роль у протидії історичним маніпуляціям відіграє публічна дипломатія. Українські державні інституції, культурні центри за кордоном, громадські організації та науковці мають активніше популяризувати правдиву історію України серед міжнародної спільноти. Це можна реалізовувати через проведення міжнародних конференцій, публікацію наукових та популярних статей у впливових закордонних виданнях, а також через співпрацю з міжнародними історичними та правозахисними організаціями. Ефективна історична політика повинна не лише заперечувати фальсифікації, а й активно формувати власний наратив, який буде зрозумілим і переконливим для міжнародної аудиторії.

Громадянська компетентність також відіграє важливу роль у розвінчанні міфів, які використовуються для політичного та ідеологічного тиску. Зокрема, радянська спадщина досі залишається джерелом численних історичних маніпуляцій, які впливають на політичні настрої не лише в Україні, а й у світі. Усвідомлення громадянами механізмів інформаційного впливу, розуміння процесів деколонізації історії та знання реальних фактів дають змогу ефективніше протидіяти цим викликам.

Таким чином, історична політика та громадянська компетентність є взаємопов'язаними елементами, що сприяють як внутрішній консолідації суспільства, так і зміцненню позицій України на міжнародній арені. Інвестиції у розвиток історичної освіти, критичного мислення та інформаційної безпеки є необхідною умовою для забезпечення національної стійкості перед зовнішніми загрозами та маніпуляціями. Україна має можливість формувати власний історичний наратив, базований на правді, та використовувати його як ефективний інструмент у міжнародних відносинах.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.